

Sygnatura akt I C 321/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 08-08-2017 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Krzyżak

Protokolant: stażysta Aleksandra Krakowska

po rozpoznaniu w dniu 28-07-2017 r. w Koninie

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko T. P. (1), Przedsiębiorstwu (...) (...) P. sp.j. z siedzibą w M.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanych T. P. (1) i Przedsiębiorstwa (...) (...) P. sp.j. z siedzibą w M. solidarnie na rzecz powoda M. J. kwotę 57.430 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy czterysta trzydzieści złotych).
2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.
3. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2.392 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.
4. Zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Koninie) na rzecz adwokata A. P. - Kancelaria Adwokacka w P. kwotę 2.036,86 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.
5. Nakazuje pobrać od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Koninie) kwotę 5.195,68 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Małgorzata Krzyżak

Sygn. akt I C 321/15

UZASADNIENIE

M. J. wystąpił przeciwko T. P. (1) z powództwem o zapłatę kwoty 106.250 zł tytułem zwrotu wartości ziemi wywiezionej przez pozwanego z gruntu powoda oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

W uzasadnieniu wskazał, że strony zawarły ustną umowę, na podstawie której pozwany zobowiązał się do wykopania na gruncie powoda stawu oraz do utwardzenia drogi (po dokonaniu wywozu ziemi), a powód miał przekazać pozwanemu na własność wydobytą przez niego ziemię tytułem wynagrodzenia za wykopanie stawu i utwardzenie drogi. Ziemia miała służyć pozwanemu do rekultywacji gminnego wysypiska śmieci. Pozwany nie wywiązał się z zawartej umowy, gdyż usunął jedynie część ziemi, nie wykopał stawu i nie utwardził drogi (zniszczonej w czasie wywożenia ziemi). Wysokość dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia ustalona została przez powoda, jako iloczyn powierzchni wykopanej przez pozwanego ziemi i wartość jednej tony czarnej ziemi (25 zł x 4250t).

W odpowiedzi na pozew T. P. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu podniósł, że ustalenia stron były inne od tych, na jakie powołuje się powód, ponieważ zgodnie z umową stron pozwany zobowiązał się do odkrzaczenia działki powoda oraz jej wyrównania, a tytułem wynagrodzenia za wykonane prace miała być wykopana przez pozwanego ziemia, której wartość ocenił na kwotę 5.000 zł. Pozwany stwierdził, że wyrównał drogę dojazdową do domu powoda. Podniósł zarzut braku legitymacji biernej stwierdzając, że nie on wydobywał ziemię, a rekultywację gminnego wysypiska śmieci realizowała spółka jawna Przedsiębiorstwo (...) (...) P. Sp. j. w M. (k.22-25).

Pismem z dnia 14.06.2016r. powód wezwał do udziału w sprawie po stronie pozwanego Przedsiębiorstwo (...) (...) P. Sp. j. w M. (k.122). Postanowieniem z dnia 11.08.2016r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Przedsiębiorstwo (...) (...) P. Sp. j. w M. (k.141).

Pismem z dnia 18.07.2016. pozwane Przedsiębiorstwo (...) (...) P. Sp. j. w M. wniosło o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie kosztów postępowania podkreślając, że strony nie umawiały się na wykopanie stawu. Ustaliły, że pozwany odkrzaczy działkę powoda i wyrówna grunt, w zamian za co zabierze wykopaną ziemię tytułem wynagrodzenia, co też uczynił. Pozwany podkreślił również, że wyrównał drogę dojazdową wbrew temu, co twierdzi powód (k.130-132).

Sąd ustalił, co następuje:

Konsorcjum Przedsiębiorstwo (...) (...) P. Sp. j. w M., Zakład (...) Z. P. na mocy umowy z dnia 21.05.2012r. zawartej z Miejskim Zakładem (...) Sp. z o.o. w K. zobowiązało się do wykonania robót budowlanych polegających na rekultywacji gminnych składowisk śmieci (dowód: umowa nr (...)341- (...) – k.34-43).

W tym celu Przedsiębiorstwo (...) (...)P. Sp. j. w M. potrzebowało ziemi na rekultywację wysypisk śmieci (dowód: zeznania T. P. k.153).

T. P. (1) jest współnikiem Przedsiębiorstwa (...) (...) P. Sp. j. w M. i jest uprawniony do jej reprezentowania (dowód: odpis z KRS k. 72-33 akt).

T. P. (1) jeździł po okolicznych gospodarstwach rolnych, położonych w pobliżu komunalnych wysypisk śmieci (które miały zostać zrehabilitowane) w celu zakupu ziemi, pytając się rolników m.in. J. R. (1) (dowód: zeznania świadka R. S. – k.111v, J. R. k. 111v).

W maju 2013 r. T. P. skontaktował się telefonicznie z powodem, który wówczas przebywał w szpitalu. Po wyjściu ze szpitala powód ustalił ustnie z T.P., że ten może zabrać ziemię z działki nr (...), w zamian za wykopanie stawu o głębokości min. 2 metrów na 1/2 ha na tej działce. Staw miał być wykopany zaraz po zabraniu ziemi (dowód: zeznania powoda – k.118-118v, 154v, karta leczenia szpitalnego - k.116).

Działka nr (...) znajduje się w bliskiej odległości od wysypiska, które miało być rekultywowane (dowód: protokół z posiedzenia w sprawie I Co (...) – k.7).

Przedsiębiorstwo (...) -budowlane (...) (...)P. Sp.j. w M. w maju 2013r. wydobyło i wywoziło ziemię z działki nr (...), ale nie wykopało stawu. W trakcie wywożenia ziemi zniszczono drogę prowadzącą do siedliska powoda. Po wywiezieniu ziemi M. J. bezskutecznie próbował kontaktować się z T. P., ponieważ nie wykopano stawu (dowód: zeznania powoda – k.118v).

H. G. (1) i R. G. (1) razem z powodem naprawiali zniszczony odcinek drogi rozwożąc piasek i gruz (dowód: zeznania świadków R. G. – k.87v, H. G. – k.87v-88, R. S. – k.111v, J. R. – k.111v).

Po wykopaniu ziemi pozwany nie mierzył, z jakiego obszaru zabrał ziemię oraz jej ilości (dowód: zeznania T. P. (1) – k.153v).

Na podstawie opinii biegłego z dziedziny geodezji i wyceny nieruchomości L. A. N. z dnia 20.03.2017r. Sąd ustalił, że na ok. 40% powierzchni działki nr (...) wydobyto wierzchnią warstwę gleby o bonitacji glebowej łąki klasy V, pastwiska klasy VI, grunty leśne w klasie V i głębokości do ok. 0,50m. Powierzchnia wydobytej ziemi wyniosła 5.605 m², a jej objętość 2.208,84 m³. Ilość wydobytej kopaliny z działki powoda wyniosła 2.871,49 ton, co przy przyjęciu średniej ceny obrotu mas ziemnych w wysokości 20 zł/t stanowi 57.429,80 zł wartości rynkowej wydobytych kopalin na działce nr (...) w G. (dowód: opinia biegłego L. A. N. – k.163-167).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: protokołu z rozprawy w sprawie I Co (...) (k.6-8), postanowienia z dnia 24.11.2014r. (k.9), umowy nr (...)341- (...) z dnia 21.05.2012r. (k.34-43), dokumentacji zdjęciowej wraz z kopią mapy ewidencyjnej (k.93-110), karty leczenia szpitalnego powoda z dnia 29.04.2013r. (k.116), opinii biegłego L. A. N. (k.163-179), zeznań świadków R. G. (1) (k.87v), H. G. (1) (k.87v-88), M. K. (k.88), R. S. (2) (k.111v), J. R. (1) (k.111v), zeznań powoda (k.118-118v, k.153v) i częściowo zeznań pozwanych (k.118v-119, k.153-153v).

Sąd nie dał wiary zeznaniom T. P. (1) odnośnie tego, że przedmiotem umowy nie było wykopanie stawu, a odrzucenie działki, że z nikim (oprócz powoda) nie rozmawiał na temat zakupu ziemi na potrzeby rekultywacji wysypiska śmieci, że droga po wywiezieniu ziemi została naprawiona. Należy stwierdzić, że przeczą temu zeznania powoda oraz świadków R. S. i J. R., którzy potwierdzili fakt, że T. P. rozpytywał okolicznych rolników na temat zakupu ziemi. Świadcowie R. S., H. G., R. G. natomiast pomagali powodowi w naprawie drogi, uszkodzonej podczas wywozu ziemi przez ciężkie samochody. Również świadkowie R. G., H. G. (1), M. K. i R. S. (2) potwierdzili, iż w zamian za zabranie ziemi, powód miał mieć wykopany staw, że takie były ustalenia, a o tym wiedzieli od powoda. Zeznania tych świadków w ocenie Sądu były składane spontaniczne, wraz z zeznaniami powoda tworzą logiczny ciąg zdarzeń, wzajemnie się uzupełniają. Natomiast pozwani poza głośnym zaprzeczeniem, nie złożyli żadnych wniosków dowodowych na poparcie swych twierdzeń.

Sąd opinię sporządzoną przez biegłego L.A. N.uznał w całości za przydatną dla rozpoznania niniejszej sprawy. Jest ona jednoznaczna, wnioski z niej wywiedzione nie budziły zastrzeżeń zarówno stron jak i Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

M. J. z Przedsiębiorstwem (...) (...) P. Sp. j. w M. łączyła ustna umowa o dzieło. W imieniu pozwanego występował T. P. wspólnik tej spółki, który jest uprawniony do reprezentowania spółki. Zgodnie art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Strony umówiły się, że pozwany w zamian za zabranie ziemi z działki powoda, wykopie na tej działce staw. Zapłatą za wykonanie stawu była ziemia, jaką miał wywieźć pozwany. Termin wykopania stawu był określony w ten sposób, że „zaraz po wywiezieniu ziemi”, która została wywieziona w maju, czerwcu 2013 r. Powyższe ustalenia w ocenie sądu wyczerpuje essentialia negotii umowy o dzieło, w której w sposób jednoznaczny można było dostrzec jej konsensualność, zobowiązanie się każdej ze stron do określonego świadczenia oraz wzajemność świadczeń.

Należy zauważyć, że pozwany zobowiązał się również do naprawy (wyrównania drogi), ale z uwagi na zakreśloną przez powoda w pozwie podstawę faktyczną żądania - żądanie zapłaty odszkodowania za wartość utraconej ziemi nie było to przedmiotem rozpoznania Sądu.

Pozwany wykopał i zabrał z działki powoda ziemię, która zgodnie z ustaleniami stron umowy miała stanowić formę wynagrodzenia za wykopanie stawu. Pozwany nie wywiązał się z umowy – nie wykopał stawu. Można przyjąć, że powód „zapłacił” za wykopanie stawu, natomiast przyjmujący zlecenie nie wykonał dzieła, którego termin ustalono „zaraz po zabraniu ziemi” a więc należy uznać, że termin ten upływał z końcem czerwca 2013 r.

Odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego w niniejszej sprawie reguluje art. 471 k.c. Zasady odpowiedzialności uregulowane w tym artykule odnoszą się do wszystkich rodzajów zobowiązań, w tym umowy o dzieło niezależnie od tego, jakie było źródło ich powstania. Zdaniem Sądu brak było podstaw prawnych, aby uzależnić wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie na zasadach ogólnych od wcześniejszego odstąpienia od umowy. Sąd Najwyższy

rozstrzygnął w wyroku z dnia 25.06.2009, sygn. akt: III CZP 39/09, iż w razie niewykonania zobowiązania wierzyciel, który nie odstąpił od umowy, może dochodzić naprawienia szkody na zasadach ogólnych, a należne mu odszkodowanie nie jest ograniczone do wartości zadatku lub jego podwójnej wysokości. Powód po wywiezieniu ziemi przez pozwanego próbował kontaktować się z pozwanym odnośnie wykopania stawu, chciał, aby pozwany wywiązał się z umowy. Natomiast w pozwie jednoznacznie żąda odszkodowania za niewykonanie umowy stanowiącego wartość wywiezionej ziemi. Należy uznać, że pozwany pozostaje w zwłoce ze spełnieniem świadczenia, co jak wskazano wyżej nie ogranicza uprawnienia wierzyciela do wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym na zasadach ogólnych – art. 471 k.c. w zw. z art. 487 § 1 k.c. Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 471 k.c., dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zaznaczyć należy, iż odpowiedzialność kontraktowa dłużnika może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli spełnione są następujące przesłanki: niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania) będące następstwem okoliczności, za które dłużnik - z mocy ustawy lub umowy - ponosi odpowiedzialność, szkoda, związek przyczynowy między faktem niewykonania (nienależytego wykonania) zobowiązania a szkodą. Ciężar dowodu faktu niewykonania lub nienależytego wykonania, istnienia szkody w określonej wysokości oraz związku przyczynowego zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.c. spoczywa na wierzycielu tj. na powodzie (por. uchwała SN z 25 czerwca 1973 r., III CZP 32/73, OSP 1974, Nr 7/8, poz. 153). W ocenie Sądu powyższe okoliczności zostały wykazane przez powoda.

Wobec czego Sąd zasądził solidarnie od pozwanych T. P. (1) współnika spółki jawnej i Przedsiębiorstwa (...) (...) P. Sp.j. w M. na rzecz powoda M. J. kwotę 57.430 zł (punkt 1 wyroku). Należy stwierdzić, że za zobowiązania zaciągnięte przez spółkę wspólnicy odpowiadają solidarnie (art. 22 § 2 k.s.h.) oraz subsydiarnie (art. 31 k.s.h.) względem spółki. Oznacza to, że każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz spółką, z zastrzeżeniem, że wierzyciel może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika dopiero w przypadku, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Wierzyciel może więc pozwać wspólnika jednocześnie ze spółką, ale egzekucja z jego majątku nastąpi dopiero wtedy, gdy majątek spółki nie wystarczy na pokrycie zobowiązań. Z uwagi na powyższe nie było żadnych przeszkód prawnych aby wytoczyć powództwo zarówno wobec spółki jak i jej wspólnika (zob. art. 31 § 2 k.s.h. w zw. z art. 22 § 2 k.s.h.).

W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu, jako niewykazane (punkt 2 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 3-5 wyroku, mając na uwadze wynik sprawy. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 § 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Na podstawie art. 100 k.p.c. mając na uwadze, że powództwo zostało uwzględnione w 54% zasądzone od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2.392 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego (pkt 3 wyroku), natomiast pozostałą kwotę należną pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu zasądzone od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Koninie). Według powyższej zasady (proporcjonalnie do wyniku sprawy) o nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 i ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398), nakazując pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Koninie solidarnie od pozwanych kwotę 5.195,68 zł, co stanowi 54% całości kosztów sądowych (na które składają się 99,26 zł zwrot kosztów poniesionych przez świadka, 4.209,38 zł koszty opinii biegłego, 5.313,50 zł nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu).

SSO Małgorzata Krzyżak